

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIETAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 céntims.
 Fóra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S'envían es números á domicili, tant á dins Ciutat com á ses Viles, pagant per adelantat á s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta á conte de 16 números.

DEFRESSOS Y DEFRESSATS.

Sa paraula pagesa *fréssa* significa lo matex qu' un *desfrés* ò un *desfressat*, y donariam una col-lecció de L'IGNORANCIA à n'es futur escriptó de sa *Gramática Mallorquina* perque mos digués quina d' aquestes paraules vé de més bona casta ò dú es papés més nêts, si creguessem qu' aquest futur mártir hagués de fé cas de L'IGNORANCIA.

Confés qu' he cavilat molt per endeviná aquest *fenòmeno* gramatical; però m' he quedat tan dejú com ántes. Hauria cregut qu' era un cástich de Déu per trobarmos á sa Corema, si no hagués pensat que s' experiència mos ensenya que sa gramática es vianda prohibida de carnal y tot. Y no es qu' aquelles paraules no duguen ben espinzellada sa carta de seguredat y sa cara ben descuberta; però per moltes paraules sa cédula vezinal es una *fréssa* y sa cara una *careta*. Y vat' aquí en que s' assemblan hòmos y paraules.

Y ara me preguntaren perqu' he esperat sa Corema per parlar de desfressos. Primerament, perque sa fruyta fóra temps, si es més desabrada, també es més apreciada y més cara, y no podem aná quantre sa corrent: després, perque L'IGNORANCIA per fórsa ha d' essé afectada des balls de *Piñata*, y ja que no pòt segá, espigola: y últimament, perque el dia d' avuy á cap temps hey ha manco desfressats qu' es derrés dies.

No volem parlar de ses *frésses* que van à n'es ball ò à fé la rua perque aquesta casta d' aucells, oferexan tots es contrastes de sa loqueria: sa veritat més clara y sa mentida més gròssa, s' Evangelí y es mito, s' axioma y s' absurdo, reunits à una matexa cara y à una matexa *careta*, y un escriptó ignorant en que filás primé aquest ram y posás es pèus ben plans, tan matex no'n treuria aguyé.

Per part méua vos puch dí que'n vatx veure un qu' anava de *Sultan* y en efecta té tot un *serrallo*: y se llevá sa *careta* per alená una *emperatriz* romana que

tots hauriau dit de seguida qu' era aquella famosa *Messalina* que no li agradavan ets hòmos. Y ¡quants de caps d' ase que cubrexan un front de *idem*! ¡quants de caps de bòu que tapan una tésta bonarruda! ¡quantes monèyes que duen cóua y se fan ròilo de sa cóua! Y si d' axò en deduhim una lley, llavò à lo milló vos trobau amb un gorá que no més va vestit de ruch, amb una bruja vestida de monja, amb un *Fausto* vestit de *Mefistófeles* y amb docentes *Mefistófeles* desfressades de Margalides.

Y no es que sia contrari à n'es desfressos que ja sé prou que, des que'l Dimòni (¡Jesús, Sant Antòni!) se desfressá de serp y Eva de Dimòni tentadó, están autorisats per ses Sagrades Escritures, y son tan antichs com el mon, y servexan per tapá cèrtes vergonnes que no estarian bé à sa llum del dia; però no vuy entrá dins un camp tant llenagadís, per pò de pegá de morros (es mallorquins y ets animals som tots uns amb axò de morros) y batrem sa mica de señy que me queda per sa mica de falta que vos faria à vòltros, estimats lectors de L'IGNORANCIA.

Aquests desfressos son com sa flò des camp, com sa claró des llampuch, com s' honradés de cèrtes persones y com tants d' altres refusos poètics, qui néxan, brillan, mòren y se convertexan amb una mica de cendra. Y encara si totes ses *frésses* parásen en cendra, mal y no tant; moltes páran en podridura y fan mala oló; y no necessitan cendra à n'es cap, y la ténen dins es cò. Però dexém aná sa cendra que no fés llaxivada.

Per lo tant no parlaré d' aquests desfressos que podria anomená interinos ò provisionals, si no heu haguessem de prendre malament cèrtes partits històrichs, y qu' ara anomenaré volandés; sinó des permanents, constants, etèrns; desfressos crònichs que véran ses revolucions diluvianes, desfressos *impermeables* qu' estarán convidats à ses derreres convulsions de s' humanitat.

Axí com ets ases véys no s' alteran des poñidó axí hey ha matèries que ténen una resistència passiva extraordinaria: un d' aquests lleñams es es suro.

Es desfressats de que parl duen *careta* de suro: però d' un suro tan prim, tan dòcil, tan transparent, que solament uns uys de xabellí el pòden endeviná perque ben fàcilment se confon amb sa pell de sa cara y amb so cuyro de s' ànima (també hey ha ànimes forrades d' aquest suro, y per axò hey ha metges lloscos que no les han trobades may.) Supòs qu' es à fórsa de rentarsé amb *leche de Venus* y altres potingos qu' arriban à aplegá moltes dones un cuyret *sui generis*, llubent, que té un pòch de retiransa à sa cónna, d' ahont los vé segurament es nòm de *jamones* (respect aquest *gènere*, però preferesch es masculí amb tomátiga); y d'ò bé, es cuyro de sa *careta* des nòstros desfressats es encara més fi, més invisible, y per axò es tan acceptat y tant de durada.

D' aquesta tendència universal es es desfrés, tal vegada en té sa culpa sa naturalesa, que de tant en tant mos déxa veure xerafins vestits d' infantons, àngels amb apariència de donzelles, benaventurats en carn humana, mártirs celestials desfressats de mònges de la Caridad ò de mares de familia; però ets hòmos son el Dimòni per convertí en pedres es pá, y per imitá cap en es mal ets exemples que sa naturalesa mos dona cap en es bé.

Y si sempre es estada marcada s' afició à n'es desfrés, podeu pensá si haurá progressat en aquest sitgle de *frésses* y progrés. Pégau una uyada à s' humanitat; *tiranos* amb barratina vermeya, y reys amb so *dominó* de sa voluntat nacional; escolans amb mussa y capellans amb bòyna; malfaneres superbioses amb mantes de *beata* y sàtreps amb tòga; jovenets amb sa ruada cròsta des cinisme y fadrins veyardos amb fesomia de monèya; filòsòfs paperistes y paperistes trascendentals; frares sense cingol, ni corretja y *Tenorios* amb capulla, y trecents milions d' egoistes amb máscara humanitaria, filantropica y caritativa.

Però aquests sérs pertenenen à s' humanitat que pareix viva: també es mòrts s' agradan de desfressarsé. No vuy parlaré des *Sants Lloissets* y ses *Poríssimetes*; recordau ses *Mare de Déus* del Càrme,

y ses flocadures blanques des cotxos, y ses arengues de Cementèri, y es *sueltos* des diaris, y... *Paz á los muertos*.

Y ventura si 's desfrès se concretás à n'es reyna *animal*; també están ferits des matex contatge es *vegetal* y es *mi-neral*: ses *fieres* son ets únichs sèrs que mòstran sa péll y ses ungles. Sense contá sa llébra qu' es gat, ni es moltó qu' es cabra; tenim pols per farina, farina per sucre, tintura per ví, y amidó per llét; aygordent d'industria, òli d'industria, café d'industria, tabach d'industria y medicines d'industria. Tenim papé vestit de moneda, accions qu' amagan passions, *bonos* que son *malos*, *primas* que serán ses derrerías de s' hómo, irregularitats que parexan estafes, y operacions que s' assemblan à ròbos. Y, ¿que no tenim? Paños inglesos d' Alcoy, randes de Bruseles de Barcelona, y Champany de tots es països de l' Univers. Cafè de Moka, tabach de l' Havana, tè de la China, *polvos* de coral, *Revalenta*, doks, pomades *Martin* y totes quantes paparrutxes ha pogut inventá sa fam de desfressarsè. ¿Què diré? Ara que s' Ajuntament havia comprès qu' es clima de Mallorca era sèch y feya còm que volè sa canalissació per *in sacula saeculorum* ara justament es clima de Mallorca s' ha desfressat de tal manera que ningú diria que no fós plové.

Y vuy passá per alt ses regions artístiques perque de sa font des Mercat y des brolladó de la Rambla y des monuments gòtichs, y d' ets edificis *árabes*, y de moltes pintures, y gravats, y poesies y altres herbes no sé qui 'n té sa culpa: lo qu' es ets autors es segú que no 'u volian fé.

Comprech perfectament aquesta afició universal à n' es desfrès y fins y tot la crech digna d' alabansa perque à la fi repòsa amb so desitx des millorament individual. Rès té d' estrañy qu' es pòbres vulgan aná vestits de seños, que ets ignorats se pòsin uyeres y qu' es viciosos s' abrigan amb sa capa de sa virtut. Es llop amb sa péll d' auveya, encara que perjudicial y repugnant, té qualque còsa de natural y à més à més sòl mostrá ses oreyes fént reverència à sa bondat. S' hipocresía es un elògi mut però incontrastable à sa virtut; lo que no passa es s' hipocresía des vici. Aquesta si qu' es fruyta del temps y fruyta podrida casi sempre abans d' hóra. Aquests desfressats son es qui fan gala d' impicdat, d' atehisme y de brutalidad; pertexan exclusivament à sa rassa humana, ets animals, ses plantes y ses pedres no òbran may quantre sa naturalesa. Aquests no son sepulcres emblanquinats, sinó tombes ubèrtes qu' empèstan tot lo que ténen pròp. Los conexeriau fàcilment, ells matexos se donan à conexa y per axò fan més òy y méns mal. Ventura que son pòchs; es *mónstruos* no son frequents à sa naturalesa.

TOPOL.

SA MÁ DES MORO.

1731:

RONDAYA HISTÒRICA.

—¿M' estimes, María méua?
 ¿Te fá, es méu amor, felís?
 —¿Si som felís me preguntes?
 ¿Me preguntes si t' estun?
 ¿No vèus qu' es rigors de l' Onclo
 Per tú enamorada arrisch,
 Qu' estich trista y desolada
 Quant tú estás ausent de mí?
 ¿Que 'n el mon no hey ha alegríja
 Si devòra tú no estich,
 Que ni es sòl ni ses estrelles
 Alegrian dia ni nit
 Si amb vèu tèrra y cariñosa
 Dolses paraules no 'm dius?
 ¿Que si t' estin me demanas?
 ¿Còm t' ho podré repetí!
 Tot s' ardó del sòl que crema
 Es desèrts des téu país,
 Repleguel dins una brassa,
 Col-loquel dins es méu pit,
 Y des volcan que 'l devòra
 Solament serà un caliu.
 —¿Ay, Marieta adorada,
 Estrella des méu camí,
 Consòl de sa méua vida,
 Bálсам des méu còr ferit;
 Blanca còm sa flò olorosa,
 Des tarongé y des jasmí,
 Róssa còm s' auba que 'n néxa
 D' òr es camps d' Àfrica tiñy,
 Hermosa més que ses ròses
 Que té Algé à n' es séus jardins!
 Si perque pugues comprende
 S' amor que sént, necessit
 Arrancarmè ses entrañes,
 Des méu còr fernè bossins,
 Fertè un dó de ma existència,
 Y à baix des téus péus morí,
 Parla, María, demana,
 Que tot serà concedit
 Sòls perque pugues conéxa
 Fins ahont à estimartè arrib.
 Ja crech en Déu: no es Mahoma
 Es Déu que jò vuy tení:
 Vuy es téu Déu, que sa glòria
 M' ha dat, traguentmè des llims,
 Perqu' amb tú m' ha fèt conéxa
 Ets àngels y es xerafins.
 —¿Ay, Majamèd de ma vida,
 Còm m' agrada lo que 'm dius!
 Si tú à essè cristiá arribásses
 Dant à n' es méu esperit
 Tranquilidat y ventura
 Qu' ara no 'm déxes tení,
 Tú 'm tendríes per esclava,
 Y si dárles fós precís
 Per tú, Majamèd, daría
 Mil vides, si en tengués mil.
 —Dignés, ydò, hermosa méua,
 Y ascolta bé lo que 't dièh:
 Si jò fós molt rich, y un dia
 Férme cristiá decidís,
 Sense mirá si he estat mòro
 ¿Te casaríes amb mí?
 —Sí, Majamèd; y si 'm jures
 Fertè cristiá, còm has dit,
 Jò seré s' espòsa téua.
 —¿M' ho jures, María?—Sí.

—Ydò ascolta: ara una còsa
 En secret te vatx à dí;
 Més si es secret no guardasses
 Y qualcú el mos descubrí,
 Mira, que ses nòstres vides
 Correrian gran perill.
 Jò téneh d' adquirí riqueses
 Que d' altri m' han de vení,
 Però son à l' Argèlla
 Y allá he d' aná de precís.
 Si jò 't demaná à l' Onclo,
 Es nòstro amor descubrint,
 Es segú que no voldría
 Per nebot un mòro vil,
 Y me creuria un hipòcrita
 Si en cristiá em vés convertit.
 Per llevá recèls y obstácles,
 Jò tròb que lo més senzill
 (Y no t' assust es projècta,)
 Sería... tots dos fogí.
 Mos n' anam à Algé: molt pronta,
 Cobrant s' herència, som rich:
 Allá abráss sa fè de Cristo,
 Y en sèbre el Pare Martí
 Que som casats, y ditxosos,
 Y téns amb mí un bòn marit,
 Es séu perdó mos envía
 Y mos ne tornam vení.
 ¿Que tròbes, María méua,
 D' aquest plá que t' he descrit?
 —Si fertè cristiá me jures,
 Dispòn, perqu' amb tú confiy.
 Amb paraules còm aquestes
 Passáren tota sa nit;
 Qu' à les dotze comensáren
 A prende aquest cap de fil,
 Y quant tocava es rellòtge
 Les quatre des dematí
 Eucara les se tenían
 Còm si fossin dos molins.
 No sé còm se compongueran
 Per podè está tan tranquils
 Xarrant hòres y més hòres
 Sense temó d' essè vists:
 No sé si plegats estavan,
 O si estavan, 'nem à un dí,
 Ella à sa cambra, y es mòro
 A s' estudi, ò à s' altra pís.
 Sòls sé que héu bé es sentian
 Amb qu' es parlássin petit,
 Tan petit, que sa convèrsa
 Sòls la poguèren sentí
 Es qui va compòndre es llibre
 D' ahont sa *Rundaya* copy,
 Y, ¡ay Déu! un' altra persona
 Que més valdria dormís.
 ¿Sabeu qui era? El pòbre tio,
 Que tant s' hivèrn còm s' estiu
 Dormía còm un prevèra
 Fins qu' es sòl era sortit,
 Y justament aquell dia
 Volgué Déu qu' es desxondís
 Més dejorn qu' altres vegades;
 Y es seña, botá des llit,
 Y méntres, resant un Crèdo,
 S' entepinava es xoquins,
 Sense entendre ses paraules
 Conegué amb aquell xiu-xiu,
 Que festetjant estarían
 Es mòro y es xerafí.
 Y amb calsons blanchs, barratina,
 Un mal llum y un bòn vencís,
 O llendéra, ò corretjades,
 O jugueta per l' estil,
 Se n' hi va aná *piano, piano*,
 Los comparagué allá es mitx,
 Y los va dá una assotina
 Que s' en xupáren es dits.
 Còm no sentí cap paraula,

Ja may pogué presumí
Que la còsa fós tan sèria
Còm aquells dos bigarnius
L' havian imaginada
Ben xalests y desxondits;
Y es va contentá, ¡pòbre hòmo!
Còm si tot parás aquí,
En dá à n' es mòro es despatxos,
Ferlí à ella quatre crits,
Y tení desd' aquell día
Ses claus davall es coxí.
¡Ses claus! Ja era tart: es mòro
Tot heu havia previst,
Y ja tenia claus falses
Per quant convengués obrí
S' entrada, es recibidero,
Sa cambra y es passadís.

ALIQUID.

(Continuará.)

ES CONSERVATORI BALEAR.

Es diaris han dit aquests dies que sa derrera Junta general d' *Es Conservatori* va durá de les quatre des capvespre fins à las dotze de sa nit.

Segons ses paraules d' un Sócio era sa guèrra de ses cames quantre es cap.

A' la fi es partit de ses cames ò sia d' es ball va triunfá per gran majoria de vòts.

No es raro; per cada cap hey ha un jòch de cames.

Mos pareix sentí sa música d' un *wals* y que tres ò quatre cents pareys de sàbates botan sense compassió demunt ses costelles d' *Es Conservatori* agonisant.

Mos pareix qu' es llums venecians que, conforme diuen adornavan dimars passat à vespre sa fatxada, eran llums funerarís il·luminant un cadávre.....

Fá uns quants anys nasqué plè de vida aquest establiment fundat per fomentá sa música y enseñarla pòch ménos que de franch à n' es que no ténen, per doná per amor de Déu es pá de s' ànima à n' es que no' l pòden comprá. Ses primeres dificultats, ses més espinoses estavan vensudes; y en veritat es una llástima qu' haja de morí una institució tan nòble y caritativa.

Creix dins una familia pòbre un infant qu' amb un carbó pinta demunt s' emblanquinat figures que fan presentí un talent artístich, ò tal vòlta cantusa ja amb instint maravillós un tròs d' òpera sentit à la ventura. ¿Què vòl di axò? Un tresò de glòria y de fortuna, una mina amagada y que será perduda, perque aquella familia no té per pagá mès-tres... Per axò son ses Academies de Belles Arts y es Conservatòris; y ets egoistes qu' els se plañan un pòch de sacrifici per doná'ls vida, ni miran p' es bé de tots ni miran p' es bé séu. ¿Qui sab si qualque dia tendrán fíys que no podrán llubi ni aprofitá es séu gení per falta d' una societat protectora?

Però, mos dirán: ¿què té de raro qu' es

jovent vulga ballá? ¿Què té d' estrañy qu' es qui no ténen pessetes demés vulgan trèure tot es such possible de sa que donan? Sa pòrta ténen ubèrta per allistarsè à altres sociadats ahont tendrán ball cada setmana y metge de franch. Cada còsa en es seu llòch.

Es veritat qu' un profeta va ballá devant L' Arca; però precisament perque aquell no era llòch de ballá, no li va caure bé à sa séua dòna segons conta la Sagrada Escripura.

Uns quants Sócios, descontents de sa Junta Directiva, proposáren quantre ella un vòt de censura... Sabem qu' aquesta Junta havia aumentat de dues ò tres es número de classes d' *Es Conservatori*; sabem que tractava de comprá un piano per accions à duro cada una y que cada Vocal s' havia compromés per deu ò dotze. ¿S' usa arc per axò doná vòts de censura?

Déu mos fassa hòns!

X.

REFRANS PAGESOS DES MÉS DE MARS.

Sòl de Mars, pigues y bards.

Tròna de Mars, mal anirà.

De flòs de Mars, fruyt no' n vendrá.

Boyres de Mars, frét à n' es Matx.

Més de Mars, pigards.

Quant Mars fá d' Abril, Abril fá de Mars.

Una oronella no fa estiu.

Falsa primavera, engana es bestia.

XEREMIADES.

Un amich nòstro mos ha advertit que à ses funcions de Corant-hòres qu' es tres derrés dies se féran à la Sèu amb sa solemnidat acostumada, es còro de seminaristes va dí: *¡aquí som jò!* y à ses matines y à n' ets altres réssos demostrá que no plañian ses vèus ni s' esperit.

¡En nòm de Déu que veym que no son muts ni están empagahits d' alabar à Déu!

Servesca de satisfacció à tots aquells que diuen que se picaren quant L' IGNORANCIA los digué lo que havia dit un forasté, sobre si deyan ò no deyan ets *Ora-pro-nobis* de sa lletanía dins la Sèu.

¡Firme la voz...! etc. etc.

* *

¿Perqu' és axò que à n' es llòchs més públichs de Ciutat y de bell de dia quant més necessari es un municipal manco' l troban?

Fá pòchs dies qu' una catèrva d' atlòts movia y apedregava un pòbre hòmo en mitx des Bòrn perque era mut. Bé cercárem y mirárem per veure si un em-

pleat de 's Municipi hey posaria correcció. No' n verem cap per nat seña en tot allò, y aquell pòbre mut hagué d' agontá ets impropèris d' aquell axam de estodians petits.

S' altre dia també una comparsa de desfressats feya còses de molt mal veure p' es carrés y plasses d' aquesta Ciutat y encara que no hey faltava gent qu' heu mirás y que los acompañás, no per axò hey havia cap municipal que los gordás y tengué esment.

Casi, casi, mos ho farán creure aqueus que diuen qu' heu fan apòsta d' amagar-sè en veure que son necessaris.

* *

Tant engolosinats anavan ets atlòts aquests derrés dies que fins y tot s' atrevian à prendre ses rudes de confits que ses señores tenian amb ses maus. ¿Heu vist may atraviment còm aquest? Sa culpa la ténen es séus pares que no els enseñan à respectá lo que no es séu; ni siquiera à tení mòdos amb sa gent.

¡Còm que ja no sia pecat es robá!

* *

¿Quina la deù havè fèta es cadafal des Bòrn que dimecres passat que va essè es dia primé de Corema el féran morí de mala mòrt? Segurament havia donat qualche broma pesada y s' Ajuntament volgué que anás à prendre cènra ò al manco à ferné. ¡Ja' n sabia de còses aquest cadafal! Quina llástima que no haja pogut nombrá hereté de sa séua ciència per conservá memòria de moltes convèrses d' enamorats que va sentí y d' altres còses curioses que va veure. Vat' aquí perque devian essè pesades molts de pichs ses bromes que donava qu' haurán estat causa de sa séua mòrt.

* *

Donam les gracias à n' *Es Conservatori* y à *Sa Farinera Balears* p' ets atents escrits que mos han passats, y per sa deferència que los mereix aquesta redacció.

COVERBOS.

Un soldat de cavalleria, pagès mallorquí, molt malanat que may feya petjada bona, un dia tengué s' ocurrencia de vendre es séu cavall, malgastant es pòchs doblés que' n va trèure amb *pòrros fuyes*.

Es dia qu' Ley hagué revista, s' hi presentá à pèu y sense cavall; es Sargent li preguntá perqu' es presentava d' aquella manera y ell confessá es séu delictè.

Es Sargent doná part à n' es Capitá y aquest l' enviá à demaná. Quant hey comparagué li preguntá per quina rahó havia venut es cavall; y es soldat amb

gran tranquilidat esposá ses séues rahons d'aquesta manera:

—*Mi Capitan..... He vendido mi cavallo porque cuando anavam á la guerra y sentia es renou de las balas, fogia; y yo no vuy consenti tener un cavallo tan malo y covarde.*

Un amo de possessió una vegada arambá es cinch dits à un porqué que havia fèt tala.

—Xau fè, (va dí es ferit,) qu' es ravells tornarán uyastres.

D' es cap d' un grapat d' anys ell ja va essè un fadrí acabat y un dia encontrá aquell amo que li havia tocat es còll que se'n anava à la vila demunt un aset.

—¿L' amo, (digué aturant s' animal per ses riendes,) vos recòrda de còm estava amb vos y me pégareu y que vos vatx dí qu' es revells tornarian uyastres? Ydò, ja hey han tornat: y axí devallau y vos tornaré es jornal.

—Ca, hòmo, (deya l' amo,) déxa aná axò. ¿No veus qu' ets atlòs han de menesté de vegades que los peguin?

—No m' empax dé rahons: devallau y mos veurem de pròp.

Quant l' amo va veure que la còsa anava sèria, devallá de s' ase y à n' es parexa havia de caure amb sa càrrega de xexanta anys que duya dalt s' esquena: s' acòsta à n' es séu antich missatge y de còp descuyt l' amarra p' es còll, el tira d' esquena en terra, li péga un parey de potades y el dexá estès.

—Ell aquests ravells no han tornat uyastres del tot encara: los haurem de dexá créxa un pòch més, (digué l' amo pujant dalt s' ase y prenguent cap à la vila.)

CORRESPONDENCIA.

Madrid 1.ª de Mars de 1881.

SEÑÓ DIRECTÓ: Avuy ségons résa es pronòstich es es dia primé de Mars de l' any de gracia 1881: el Sant Angel de la Guarda.

¡Bon dia! per aquells que cercavan na Maria per sa cunya y l' han trobada.

¡Bon dia! per aquells qu' amb sa girada de truyta còbrau sa primera paga y paupan moneada fresca:

¡Gran dia! per mí, pòbre malanat qu' escrich aquesta primera carta à L' IGNORANCIA.

Lectors d' aquest setmanari, populá à Mallorca y fóra Mallorca, à tots vos escomet amb respecta y vos desitx de tot bon cò

SALUT Y PESSETES.

Tothòm parla de sa fèsta qu' es Duchs de Fernan-Nuñez han donada en es séu aristocrá-tich palau.

També jò vos ne vuy parlá; però no diré una paraula d' es diamants y altres pédras que convertian sa casa d' es Duchs, amb una espècia d' Argenteria: sòls vuy donarvos una noticia.

A un raconet de lo qu' aquí diuen sa sèrra, un pòch apartats d' es bogiòt hey havia un ròll de senyá y señores que sentian lletgi L' IGNORANCIA y aplaudian es romans Sa Mú des Moro

M' hi vatx acostá y s' èco de sa llengo pàtria va fé palpitá es méu cò de Mallorquí.

Tots avian nats baix des nòstro cèl: eran es Nels, Sales, Cotonés, Caros, Damelos y Fortunys, representants des Marquesos de La Romana y de La Cènia y es Comptes de Peña-Ramiro, Zavellá, Sallent y Orgáz.

Per s' alegría que me donaren, publich agra-hit es séus nòms.

A devòra es palau qu' habita es gran Cardenal Cisneros, hey ha una caseta de mal aspècta ahont diuen qu' hey surt pò.

Molta gent se preocupa d' es eas y assegura amb gran mistèri que devall terra se sent un renou estrañy acompañat d' un moviment de trapidació.

Tothòm pregunta ¿què serà? ménos jò, (ignorant havia d' essè) per esplicarho à lo ignorant: es sa punta d' una barrina.

A sa ciutat de Vitoria fá molt de temps que trebayan à un pou *artessiá* y puñan y puñan amb una eyna que ja té una gran llargaria, y que còm es natural, ha de foradá à qualque part que no tengan noticia des tal forat.

Ydò hòno, aquest eas es igual: sa punta de una gran eyna còm aquella, espècia de barrina, malavetja sortí, foradant per sa casa ahont se sènten tan grans renòus; y val' aquí es *mamaus* y ses bubòtes d' es carré d' *El Sacramento*.

La còsa es clara, señó Directó, porque está en térmes; y axí y tot ningú l' ha explicada còm jò l' esplich.

¡Y à Madrid parlarán d' ignorancia!

A un altre assunto y endevant ses atxes

En es carré de *Jacometrezo* fá pòch temps que s' hi ha establít una pastelería, que l' amo per amor à sa séua terra l' ha batiada amb so nòm de *Mallorquina*. Ha resòlt es problema de fé ensaymades à Madrid tan hònes còm à Mallorca y té sa casa, tot lo dia, de gom en gom: en ven més de docentes dotzenes.

—*Diga V., Antonio*, (deya abí una señora à n' es missatge,) en *Palma*, por lo que veo, hay buenos pasteleros.

—*Si señora*, (digué En Tòni), los hay de buenos, casi mecores que à Madrid. A los pastiseros de Mallorca solo les falta un poco de oco, y galania y llempieza; pero una vegada en Madrid nos civilisemos y les civilisemos à ellos.

Sa señora va fé sa mitja y s' en va aná; però jò qu' estava un pòch amoscát per lo de sa llempiesa, li vatx dí:

—Ascolta, Toniet, insturment del buf, alba-ca, eyna, alet y altres herbes ¿d' ahont trèus qu' à Mallorca son bruts, grandíssim renegat?

—Sí, señó, l' hey diré. Tots es *sistentes* que vénen à comprá aquí, los castiguen per lo mateix, per sa llempiesa; y ahí que no está lluy, han tancat es *sistente del Ceneral Casuela*, porque no tenia llimpio es cavall.

S' aygo d' ahí espantá ses másqueres, y *El Prado* y *La Castellana* parexian un desèrt.

Sòls ses masqueròtes que vénen des barrios baxos, cubèrtes d' estorins y camies de dòna amb sa cara teñida de nègra, no abandonan es camp.

Dues d' aquestes comparses s' han envestides avuy dematí à n' es carré de *Fuencarral* y s' han fètes ses gosigòyes ben endins. Ses pèlles, cañes, paraygos y altres ormetjos han fèt es séu papé, y no sé ahont hauria arribat si la josticia no hagués comparagut.

Un vestit de truch ha pagat per tots. Quant l' he vist el trèyan d' una potecaría, plè de be-nes y pedassos, cubèrt de sanch.

¡Pòbre turch!

Sempre séu, Señó Directó, amich affm. y S. S.
UN VEHÍ DE LLORITO.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Dimecres es es primé dia de Co-*

rema.

SEMBLANSES.—1. *En qu' es doblegan abans de*

mortisè.

2. *En que té abans de Pasco.*

3. *En que sòl sortí cada dia à sa*

màtxa hòra.

4. *En que té pel.*

TRIÀNGUL....—NOTA. *Se fá precís correigi una*

equivocació que consisteix en

que sa 3.ª retxa ha d' essè sa

1.ª, y sa 4.ª sa 3.ª, y donarém

sa solució dissapte qui vé.

CAVILACIÓ....—*Catn.*

FUGA.....—*Ase magre tot son moscas.*

ENDEVINAYA....—*Un libreté.*

LES HAN ENDEVINADES:

Totes:—*Sa Comparsa des Carnaval.*

Cinch:—*Metirrotatini.*

Unes quantes:—*L' amo de sa monyja.*

Y una no més:—*Es qui tentan billet à sa rifa*

de Madrid.

GEROGLIFICH.

BENET I

RI : GP D : ALIII KE X

Grech IRA alttt

MARS

FEROSTAS.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla una flauta à una vòlta de la Seu?
2. ¿Y es pins à molts d' amos de possessió?
3. ¿Y un gipò à un paraygo?
4. ¿Y un llit de tela à un' elevita?

JORDI DES RECÓ.

PROBLEMA.

Ompli aquests sètze daus amb sos números 1 fins à 16 y ses sumes verticals, horizontals y diagonals s' ian sempre iguals.

A. C. I. T.

PREGUNTES.

1. ¿Quines germanes son que sempre que fan feyna se matan?
2. ¿A ne qui atupan més fòrt quant més alegría s' té?
3. ¿Quines llágrimes son que no son fuyes des doló ni de s' alegría?
4. Quina es aquella Santa qu' está amb un Sant; té cap y no té còll; té brassos y no té mans; té pèu; y no té cames?

JORDI DES RECÓ.

ENDEVINAYA.

Ets hòmos fan le botxins
Y ses dònes fan de lladres
No son casats y hau parexan
Y n' hi ha dins totes ses cases.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

5 MARS DE 1881.

Estampa den Pere J. Gelabert.